

BAJI MIKLÓS ZOLTÁN

„Kékben úszó keserű mandula illat lenyomatok”

Gondolatok Simon Debóra Eszter és Horváth Ádám

Cyanic című békéscsabai kiállításáról,

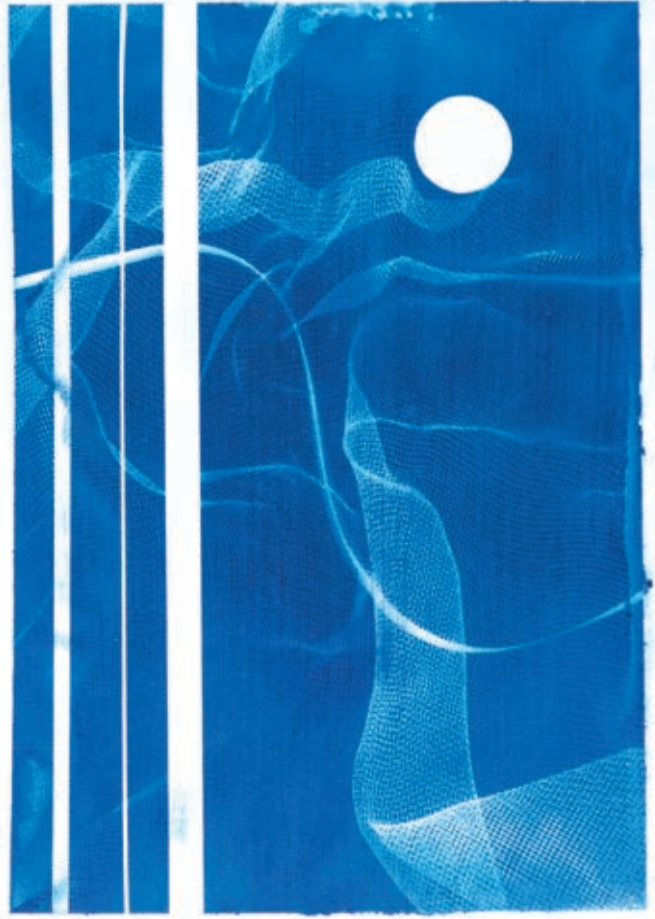
Szlovák Kultúra Háza, Békéscsaba, 2017. november 10. – december 23.

Több kiindulási pont is felvetődik, amikor próbálunk belekezdeni Simon Debóra Eszter és Horváth Ádám Békéscsabán a Szlovák Kultúra Házában látható Cyanic című kiállításnak értelmező bemutatásához. Az egyik, start-origó lehetne a fiatal alkotók bemutatása. Azután következhetne, annak boncolgatása, hogy miért fontos az, hogy létrejöhetett ez a kiállítás sorozat. Végül kifejthetnénk: Van két fiatal alkotó, akik párt alkotva a magán és a műteremtési életben is, éveken át art-alkímiai kísérleteket folytatva létrehozott egy egységes kiállítási anyagot, amely közül leginkább a címek, névvel ellátott címkék adnak útmutatást ahhoz, hogy melyiket, melyikőjük teremtette. Kétségtelen, hogy a bemutatott képanyag egységes. Olyan érzése támadhat a szemlélőnek, mintha egyetlen, de több képkockából összeálló násztánc, képi öllekezés, eggyé válás történe a szemünk előtt, amely kiemel bennünket a profán időből.

Simon Debóra Eszter 1989. született Békéscsabán, szakirányú tanulmányokat végzett a Békéscsabai Evangélikus Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola festő szakán, majd 2008-ban felvételt nyert a Magyar Képzőművészeti Egyetem festőművész szakára. Az egyetemen Nagy Gábor, Gaál József, Kósa János, Wechter Ákos és Chilf Mária voltak a mesterei, 2013-ban szerzett festőművész diplomát. Ezt követően elvégezte az Egyetem Képzőművész-tanár szakát. Felsőfokú tanulmányait befejezván úgy döntött, hogy visszaköltözik szülővárosába Békéscsabára és az önálló művészeti tevékenysége mellett tanári állást vállalva próbálja biztosítani megélhetését. Jelenleg a volt közép iskolájában tanít.

Párja, Horváth Ádám 1987-ben szintén Békés Megyében, a Viharsarokban született Gyula városában. Középiskola tanulmányait ő is a békéscsabai Evangélikus Művészeti Szakközépiskolában végezte, grafikai szakon, majd a Kaposvári Egyetem Művészeti Karán Látványtervezőnek tanult, ahol 2010-ben végzett. Dolgozott Budapesten a filmes iparban, majd ő is visszaköltözött Békéscsabára, jelenleg egy békéscsabai székhelyű országos céghálózat grafikus. Mind ketten egyénileg és közösen is több csoportos kiállításon szerepeltek s egyéni tárlatokon is bemutatták munkáikat, az egyetemek elvégzését követően főként lakóhelyükön, Békéscsabán.

Békéscsaba olyan, mint egy Kulturális Bermuda Háromszög (KBH), visszamenőleg is elmondható róla, hogy zajló életük idejében nem igazán becsüli meg tehetséges szülőtteit.

Horváth Ádám

A Bárka folyóirat 2015/4-es számában Szilágyi András művészeti író *A „viharsarki nyers képzőművészet” esztétikai minemősége és sajátosságai* című írásában kibontja ezt a témát. Szemléltetésként idézek néhány sort művéből: „Békéscsaba, ez a város, úgy veszti el saját képzőművészeti karakterét, hogy ‘észre sem veszi’. Lipták Pál (1922–2007) békéscsabai festőművész ezt a folyamatot a következőképp jellemezte: Aki Békéscsabáról elszármazik, az sokra vihethi. Aki máshonnan jön ide: az is. Aki azonban itt született és itt is maradt, vagy ide jön vissza, az általában még annyira sem viszi, hogy a nevét ismerjék vagy a foglalkozását...”

A másik probléma, ahogy a fiatal alkotók elszakadnak a fővárostól, észrevétlenül, fokozatosan kikerülnek a szakmai látótérből.

Békéscsabán jelenleg nincs valódi alkotói közösség, műhely. Erre az ürre éreztünk rá, amikor kezdeményeztük a *Fiatalkorok a Szlovák Kultúra Házában* című kiállítás-sorozatot, ahová olyan felső-fokú tanulmányaikat befejezett alkotókat hívtunk meg, akik életvitel szerűen visszaköltöztek Békéscsabára. Célunk, hogy a fiatal alkotók a megnyitókön beszélgetve megismerjék egymás műveit és egymást. A soro-

Horváth Ádám

a léten túli szépség megjelenését érzékelhetjük. Olyan szürrealizmust, amely nem formai elemeket, hanem lelki rezdüléseket olvaszt össze. Az egykor élő tájak, fotón rögzített röntgenképszerű átiratai, csak úgy, mint a virágok, madártollak fotógrammái egy valamikori élettel teli világ, időből kiragadott, fixált, az „öröklétbe tartósított létkép-mintáinak” tűnnek. Nem valós időt látunk, egy léten túli víziót, egy egykor létezett élő bolygó intim emlékképeit. Továbbgondolási lehetőséget és egyben feloldást adnak, Simon Debóra Eszter mandala kompozíciói, amelyek a ciánkék alapélményt megtartva, vagy arra utalva cianotípiával készült kép elemeket és természetes anyag, a kendermadzag applikálásával léptetnek ki bennünket a kozmikus szférába, térbe, amely lépték szintén kiragad bennünket, valóságnak hitt történelmi időnkől.

Bízunk benne, hogy Simon Debóra Eszter és társa-alkotótársa Horváth Ádám nem simul be a vidéki, lehúzó atmoszférába, nem nyeli el őket a Viharsarki Szellemi Bermuda Háromszög, (VSZBH) és egyre több lehetőséget kapnak a permvidéken kívül is, Budapesten, Magyarországon és külföldön is műveik bemutatására.

zatba meghívott művészeket kapcsolataink révén próbáljuk más városokban, országokban is bemutatni, reménykedve abban, hogy előbb utóbb szellemi társként is megtalálják egymást!

Simon Debóra Eszter és Horvát Ádám különleges, úgynevezett cianotípiá technikával készült műveiből rendezett kiállítást megnézte Mira Marincas a romániai Sapiantia EMTE Filmművész, Fotóművész, Média Szak adjunktusa és ezek után meghívta őket az egyetem kiállítótermébe egy bemutatkozásra.

A tárlaton tájak, növények, madártollak lenyomatai, valamint geometrikus formák, kompozíciók, láthatók, de a technika, a „cianotípiá nyelvezetére” átírva, roncsolva, újraértelmezve. Mint már fent említettük több évi kísérletezés: a vas-ammon-citrát és vörös vérlúgsó keverékből álló emulzió, keverési és konzisztens módzataival, a hordozó anyagok, papírok, vásznak tűrőképességével, a napfény és UV fényes expozíciós idők erősségével, hosszával történő alkímiai vizsgálódás eredményezi a művek különleges kékes auráját. Ez a technika, mint láthatjuk, tökéletesen szolgálja a tartalom felszínre kerülését. A művek hatása alatt időtlenséget, valóság-bizonytalanságot, álm-képzalésszerű,